



הקמה והפעלת חוג אופניים עפ"י המודל של מועדון רוכבי שמשון

תשתיות להקמה והפעלת חוג אופניים

- פעילים "משוגעים לדבר"**- תנאי ראשוני והכרחי לביצוע המיזם, איתור והפעלת "משוגעים" לאופניים, מדריכי אופניים, אוהבים לרכב המוכנים להתנדב ולהקדיש מזמנם החופשי לקידום המטרה (בשלב הראשוני ללא תמורה כספית, אך עם סיפוק אדיר).
- עמותה רשומה**- גוף/ישות שדרכה מפעילים את החוגים ודרכה מעבירים את התקציבים מהרשויות ומנותני החסויות, מבטחים את המועדון והמדריכים, לשם הקמתה יש למלא טפסים מול רשם העמותות, לקבוע שם, תקנון, לעצב לוגו ויעדים לעמותה, לפחות 2 אנשים יכולים להקים עמותה (רצוי 7 שמייסדים-תנאי הכרחי לקבלת אישור מוסד ציבורי – טופס 46) ולשלם אגרה שנתית (כ- 800 ₪), דרוש עו"ד ורואה חשבון.
- מועדון/מבנה**- בהינתן קשרים יחסים טובים מול הרשות המקומית, יש להגיש בקשה רשמית להקצאת מבנים: מבנה עם ברז מים ושירותים עם דלת פלדלת ולסיוע ברכישת אופניים, קסדות וציוד נלווה: מתקן לתליית אופניים (סטנד), ארגז כלי עבודה עם מולטי-טולס, מפתחות הלן, קאטר, פלייר, מפתח שבדי קטן/גדול, כפיות פלסטיק/מתכת לחליצת פנימיות, פנימיות כביש ושטח (האחרונים עם חומר), מברג וונטילים, מברג פיליפס, משאבות רגל (לפחות 2), צמיגים ספייר, בקבוקי מים, מתקנים לנשיאת בקבוקי מים, פדלים רזרביים (נוטים להישבר), גליל סרט הדבקה (לתליית מודעות, תמונות ופוסטרים), חבילת אזיקונים, כפפות רכיבה לילדים, תיק גב (רצוי עם שקית מים וצינורית), ציוד לניקוי אופניים: צינור עם שפריצר, חומר לניקוי אופניים, סמרטוטים, מברשות ודלי, שמן שרשרת.
- ביטוח המבנה**- לבטח את המקום בביטוח תכולה, שימו לב לדרישת חברות הביטוח: מערכת אזעקה ושרשרת הנועלת את כל האופניים.
- חסויות ותרומות**- חנויות אופניים, יבואנים, עסקים ומפעלים מקומיים שיסכימו תמורת לוגו שיופיע על החולצות או באנר תלוי במועדון לתרום כסף או שווה כסף (אופניים, ביגוד רכיבה וחלפים), לשם כך יש לאתר פעיל עם אוריינטציה של איש מכירות או גיוס כספים.
- יחסי ציבור**- קשרים עם עורכי מקומונים ועיתונים ארציים, ערוץ קהילתי וכדומה שמוכנים לפרסם מודעת פתיחת חוג, לעשות כתבה על המועדון, רצוי כתבה שבועית עם תמונות מהפעילות השוטפת (פידבק לילדי החוג וגיוס ילדים נוספים), מומלץ להקים אתר אינטרנט פעיל למועדון עם רשימת תפוצה וחדשות רצות.
- קשר עם איגוד האופניים בכלל ועם מיזם "אופניים לכולם" בפרט**- תנאי הכרחי לקידום פעילויות אופניים ארצית לילדים, אירועים מהנים ולפתיחת קבוצה תחרותית (השלב המתקדם באבולוציה של חוג אופניים), פלטפורמה נהדרת לפרסום, סיעור מוחות, איתור מדריכים ומאמנים מוסמכים, הפקת אירועים עממיים ותחרותיים, יחסי ציבור כלל ארציים, השתתפות באירועים ארציים, תכנון ובניית שבילים באזור, סיוע פיזי בהקמת מועדון, ועוד.
- קשר עם מחלקת הספורט/חינוך המקומית ועם קברניטי הרשות**- החלק המורכב בפרויקט הוא לשכנע את מקבלי ההחלטות, ברשות המקומית, לאמץ את המועדון: לאתר מבנה, לרכוש אופניים וציוד, לפרסם מודעות, לממן אירועים עממיים ותחרותיים, הסעות לאירועי רכיבה עממיים ותחרותיים, קידום שבילי אופניים, קישור החוג/מועדון עם בתי הספר, בשלב מתקדם בו מקימים קבוצה תחרותית, ניתן לקבל תקציבים מובטחים ממנהל הספורט (עובר דרך מחלקת ספורט של הרשות).



8. **קשר עם חנות אופניים מקומית**- דבר חשוב וחיוני לטיפול ולתחזוקה השוטפת של הציוד, רכישת אופניים וקסדות מהחנות שבתמורה תעשה הנחות לחברי המועדון, פתיחת כרטיס רכישות של ציוד שוטף (פנימיות, חומר אנטי-פנצ'ר, צמיגים, כבלים, מתקנים להחזקת בקבוקים, תיקון אופניים מושבתים וכדומה), אופציה למתן חסות.
9. **מיפוי נתונים רלוונטיים**- שבילי רכיבה משולטים, מסלולים פופולאריים (כביש/שטח), פארקים עירוניים, גנים ציבוריים, יערות קק"ל, מועדוני רכיבה הקרובים גיאוגרפית, חנויות אופניים, מעיינות, חופים, אתרים היסטוריים, שמורות טבע, בתי ספר, תנועות נוער, מתנסי"ם, עמותות ספורט (טריאתלון, "אתגרים"), אירועי אופניים באזור.

הפעלת חוג אופניים מקומי

1. **קביעת חתך גילאים**- 10-14, 15-18, בוגרים, נשים, בנים, בנות (לפחות 10 משתתפים בכל קבוצה).
2. **קביעת ימי/שעות פעילות**- יש לקחת בחשבון שעון קיץ/חורף, צביון מקומי (שומרי שבת וכדומה), כל מפגש יארך לפחות שעה ומחצה, לפחות חצי מהזמן הולך על רישום, התאמת אופניים/קסדות, הוראות בטיחות והודעות שונות, מתיחות וחלוקת מספרי ברזל.
3. **צוות מוביל**- כל קבוצה תובל ע"י מדריך אופניים מוסמך (שמבוטח מטעם המועדון/עמותה), מדריך האופניים נושא עימו תיק עזרה ראשונה קטן, פנימית רזרבית עם חומר (גם 24), כלי תיקון (מולטי טול, מפתח שבדי קטן, כפיות, מברג וונטילים, משאבה וכדומה), במידה ובקבוצה יש יותר מ- 15 רוכבים-יש צורך בעוזר מאמן בוגר שישימש בעיקר כמאסף (לא חייב להיות מדריך מוסמך), בקבוצה הקטנה מ- 15 רוכבים, רצוי לבחור חניך תורן או ילד/נער אחראי עם "ראש גדול" שישימש כעוזר מדריך.
4. **אופניים וקסדות**- במידה ואין לילדים/נערים אפשרות להביא אופניים/קסדות לחוג והמועדון הצליח לגייס אופניים (רצוי חדשים ובמידות שונות), מומלץ למספר את האופניים של המועדון (לביקורת וארגון תיק טיפולים) ולקחת בחשבון כי העלות העיקרית תהיה ברכישת פנימיות רזרביות, חלקי חילוף ותחזוקה שוטפת של האופניים, אם התקציב של המועדון מאפשר-לרכוש סטנד לתליית אופניים וערכה לניקוי ושימון אופניים.
5. **רישום שבועי**- טבלת אקסל פשוטה שבתחילת השנה נמלא את השדות: **שם, כתובת, טלפון, ת.ז., תאריך לידה, ביה"ס**, בהמשך נכין גיליון עם ימי פעילות שיעקוב אחר התמדת הרוכבים, התשלום עבור הפעילות, חלוקת אופניים וקסדות (מניעת גניבות) יעיל במתן תעודות הצטיינות לרוכבים המתמידים.
6. **אישורי הורים**- בתחילת השנה יש להוציא דף הסבר על תכני החוג, חובות זכויות הרוכבים, פירוט עלויות ועלויות נלוות (בגדי רכיבה, טיולים מרוחקים, השתתפות בתחרויות), שם המדריך והנייד שלו, נחוצה חתימה ואישור הורים בתחילת השנה ולפני יציאה לכל פעילות חריגה (רכיבה בימי לימודים, השתתפות באירוע שלא ביום החוג, השתתפות בתחרויות וכדומה).
7. **הכנות לקראת יציאה לשטח**- לאחר חלוקת ציוד והתאמתו, יש לוודא כי כל הילדים/נערים נושאים איתם מים ואוכל במידה מספקת (בהתאם לאורך המסלול ולאקלים), לוודא שכל רוכב יודע את מספר הברזל שלו, לוודא שכל רוכב יודע מי המאסף, לציין בהדגשה את הוראות הבטיחות (חבישת קסדה רכוסה ומותאמת לראש, רכיבה עם שמירת מרחק, הרכיבה בתוך העיר- בטור על גבי מדרכות, להתריע בזמן עקיפה, אין בלימות חירום-ח'ארקה), לעשות מתיחות ותרגילי גמישות ולצאת לדרך.



8. **סדנה טכנית ותחזוקה שוטפת**- אחת לחודש/חודשיים יש לערוך טיפול וניקוי האופניים: שטיפה, שימון, חיזוק ברגים, כיוון הילוכים, החלפת צמיגים ופנימיות (היכן שנחוץ), מומלץ לרכז את האופניים המשובשים בפינה מוסכמת בסוף כל רכיבה וכך נדע אילו אופניים דורשים טיפול אקסטרה.

טיפול במקרים חריגים

1. **בחלק של תשתיות בסיסיות חסרים סעיפים רבים**- להסתפק במה שיש ולנסות להסתדר, "זה מה יש ועם זה נלחמים", "כל ההתחלות קשות ובהמשך יהיה יותר קל".
2. **חציית כבישים סואנים**- אך ורק במעבר חצייה מרומזר, אם אין רמזור, לבקש שני רוכבים מתנדבים שיחסמו את הכביש בכל כיוון עד חציית אחרון הרוכבים.
3. **פציעה במהלך פעילות**- יש להרגיע את הילד/נער ודבר ראשון לתת לו לשתות מים, תוך כדי איתור הפציעה וטיפול ראשוני, במידה והפציעה חמורה-להזעיק אמבולנס ולהודיע להורים, הרוכבים האחרים ישמחו לסייע במצבים כאלו, לבדוק בערב ולמחרת מה שלום הפצוע, לעדכן את חברת הביטוח בפרטי המקרה.
4. **תקלה טכנית במהלך הרכיבה**- אם התקלה פשוטה וניתנת לתיקון, זו הזדמנות להפעיל את הרוכבים במיומנות טכנית ולגלות כישרונות חבויים ולחנך לרעות ואחוה, במידה והתקלה מורכבת והאופניים מושבתים, המאסף הולך רגלית עם הרוכב למועדון והמדריך מוביל את הקבוצה עם מאסף חדש שנבחר מהרוכבים.
5. **נשירה/פרישה**- ברוב המקרים, לא משתלם לפעיל חוג עם מספר רוכבים הקטן מ- 10 (אא"כ מדובר בתקציב מובטח של קרן וגם אז זה לא נעים לרכב בקבוצה קטנטנה), יש לערוך בירור ראשוני עם הנושרים על סיבת נשירתם והפקת לקחים, גיוס מספר רוכבים עודף בתחילת שנה (בכל מקרה קיים אחוז נשירה מסוים), חיבור קבוצות בני אותו גיל (בנים-בנות).
6. **אלימות פיזית ומילולית**- יש להתייחס לגילויי אלימות פיזית/מילולית בחומרה רבה: בפעם הראשונה להעיר בפני כולם, בפעם השנייה להעניש במסגרת הרכיבה, בפעם השלישית להרחיק למפר מפגשים ובמקרים קיצוניים להעניש מהחוג (כלי הרתעה יעיל – "למען יראו וייראו").
7. **גניבה**- אחד מהדגשים שיש להעביר בתחילת השנה הוא חומרת המעשה הזה: אין מקום בחוג לרוכב שגונב, יש להיות בטוחים כי המעשה נעשה ע"י ילד/נער מהחוג, שמא נטיל דופי ברוכב חף מאשמה, בכל מקרה אין להזמין משטרה, אלא אם כן גנבו מספר זוגות אופניים או רוקנו את המועדון מתכולתו.

נכתב ע"י, איתן חברוני, מנהל מועדון אופניים רוכבי שמשון (ע.ר.), 0503531232

www.s-riders.org.il